

Tas Latweefchu draugs.

1842. 8 Oktober.

41ma lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Zehrpatas. Pee Raster-muischas Jggaunds irr leels zeems, fo sauž Woebis; tur patt labbi leels frohgs, kas muischneekam lihds schim ifnogadd' wairak fà 2000 rublus eenesse. Bet wannijis, ka zeema laudis palaidotees dserfchanà, winsch schehligà prahà frohd sineekam aisleedse, brandwihnu turreht. Lai Deews atmakfa leelam lungam arri zaur to, ka nu winna laudis mohstahs un, sahtigi un gohdigi dshwodami, paschi winnam no firds pateiz.

Is Moskawas. Tash gubbermentes waldischanas=teefa, atsinnufo, ka buhtu lohti labba leeta, kad laudis tanni mallà wairs ne ar malku, bet ar dedsameem welleneem sawus krahsaus un zepfus eefurtu, leef fluddinacht: ja kahdam zilwekam patiktu Moskawà kaut kahdu fabriki eetaisht, un apfohtitohs, sawà fabriki ne mas ne malku, bet tikween wellenus dedsinacht, ka tad teefa patte pahre to gahdaschoht, ka winnam no frohna puffes sawadas leelas schehlastibas un brihwibas tiktu dohtas, kahdas eeksch Kreemu semmes leelas likumu grahmatas, gtà daktà, 8imà un 85tà weetinà, jitteem fabrikanateem irr fohlitas.

Is Berlihes. Tanni zeemà Nowawefs ne zil taht no Berlihes pee meefneeka stahw gohdiga kalpone deenestà, kas kahdà wakkarà no trakteera tumfà dabbuja kappera naudas gabbala weetà tihra selta gabbalu. Ohtrà rihtà, to nomannijuse, istruhkabs, steidsahs pee trakteera atpakkat, un tam pasneedse to selta gabbalu, fazzidama: lungs, gan buhseet missejuschees, scho gabbalu man eedohdami. Trakteers sawu seltu gan jau bija meklejis, bet ne sinnajis fur arast, nu preezajahs leelà preekà pahre meitas gohda=prahtu un smeedamees isteize schohs wahrdus: to tu gan buhtu warrejis patureht! Bet winna tam ahtri arhildeja pretti: Lai Deews man pasfarga! tas man jau buhtu bijis par grehku.

Is Schlehstieru semmes. Tur us weenas muischas ne fenn gohwim dewe drabbinus ehst, kas wehl labbi ne bija istruhgufchi. Lohpini gan ehde kahrigi, bet pehz ihfa laifa 12 nosprahge.

Is Drehdenes pilssehtas, Wahzsemme. Tur taggad weens wihrs, Zahlep Faber wahrdà, irr atnahzis; tas par naudu parahda weenu mafchihni,

fo winsch pats isdohmajis un fataisjis, un kas issfattahs gluschi fà mass flaweers, kam lelle jeb bes=dwehfelis stahw wirfû, runnadams. Zif fo wihrs us to flaweeri spehle, lelle fahf runnabt. Lai nu gan wehl irr gruhti, tohs wahr dus wiffus saprast, fo ar maseem plehscheem lellei peepuhfch, tof ja=brihno-jahs pahz zilweku gudribu, kas ar maschihni ir wallodu mas dauds leel atskanneht.

Is Beemeru semmes. 22râ September pulksten' 11 nakti eeraudsija Winterberges=pilssehtâ rettu debbes=sihmi. Debbes bija wiffzaur skaidra, laiks drufzin wehfs, kad starp seemeta un rihta pusses labbi augsti pee debbes parah-dijahs leela ugguns lohde, kas tik patt leela fà pilns mehnes isfkattijahs, un kam leesmas fà aste Fahrabs pakkat. Pa mastim us seemeta puffi laidahs semmê, kamehr tuwu pee semmes nahkufe, pa gabbaleem isfchlihrabs un isgaise. Trohlfni ne warreja dsirdeht ne kahdu. Lai paschâ nakti wehl fahze falt, semmes augteem par leelu skahdi.

G r a h m a t a s,

fo Zahnis Dhsolinsch un winna zeenigs mahzitajs weens ohtram laiduschy par to leelu sinnaschanu, fà buhs behrnus audseht.

Dewita grahmata,

ar fo Zahnis pateiz mahzitajam, bet tam atkal fo fuhds.

Zuhfu grahmatu, zeenigs mahzitajs, ne ween esmu dabbujis rohka, bet lassjis weenâ lassifchanâ tâ, ka gan drihs to mahku no galwas. Bet ar manni naw tâ, fà ar daschu labbu, kas Deewa wahr dus gan mahf no galwas, un taf pehz teem nedarra. Ne, fo Zuh's manni mahzijuschy, to esmu dsinnees isdarriht arridsan, un paldeews Deewam, paldeews Zums, mans Mikkelitis man jo deenas jo wairaf preeku darra, un irr tahds mihligs, tahds labbinsch, ka es nesinnu deewsgan to ismihlinahc un isbutschohc, un kad es tâ winnu bildinaju, ar winnu tâ tehrseju, af, kahds tad mans puifenitis menschigs un ehrmigs. Wiffi laudis, kas to reds, brihnahs, ka tahds masinsch wehl, bet jau tahds muddigs un prah-tigs wallodneeks.

Bet tas naw ne fenn, ka muns ar muhsu dehlinu kas notizzis, fo Zums jau newarru sehpt, jo meh's par to deewsgan baschijuschees. Bij' pee muns dahrsneeks no nahburga laudim ar sawu faimineezi un ar sawu dehlinu, kas pahri mehneschu ween jaunaks par mannu Mikkeliti. Meh's wezzaki, tik mihligi koh-pâ, gribbejam lai muhsu behrnini arri faetahs tahdi, un es teem tadeht schah-das tahdas spehlites eedewu, un arri kahdus gahrdumiaus pee muttes. Bet ne zif ilgi, tad mans Mikkelitis fahze firditees par to, ka ohtrs behrniasch fo panehme, to fitte un pats blahwe leelâ blauschanâ. Zif es to gan peerunnaju un vedrahweju, wifs par walti. Zee labbi wahr di, fo tam dewu, ne fo nelihdseja, bet schaggarus taf tam nedewu, tapehz, ka Zuh's man daudstois fazzijuschy, lai tohs aplam nenemmu tuhlin rohka. Ak, es Zums newarru fazzihc, zeenigs, scheh-ligs mahzitajs, fà tas man un mannai faimineezei kehrees pee firds. Meh's,

zits us zittu azzis usmettufchi, fawâ prahta dohmajam: wai Deewin, woi tad muhsu Mikkelitis buhs nepaklaufigs, firdigs, stuhrgalwigs, un fkaudigs wehl arri! Es us Zums tuhliâ us weetas gribbeju grahmatu laist par to, bet man wiffa meesa trihzeja un drebbeja tâ, ka fpalwu newarreju turreht rohka. Nu wehl tâ kâ labbaka prahta palizzis, Zuhls luhgdams luhdsu, ar fawu labbu padohmu palihgâ nahke

Zuhfu pateizigam Jahnam.

Desmita grahmata,
ar ko mahzitajs Jahni jo plaschi pamahza.

Ko Tu man rakstijis, Jahni mihtais, tas man nebijis brihnums, bet, pahrsinnadams gan behrnu nedabbu, fenn jau esmu dohmajis, ka par fawu dehlu Zew buhs ko fuhdseht un ispraffitees. Jo zilweka, lai arri buhtu wehl behrns ween, zilweka firds dsikkums leels, un lihdsinajama juhrai, wifs dsikkakâ weeta. Kâ juhreas dsikkumâ gull noslehpti gan dahrgi almini, gan flikti, un kâ tur eefschâ kust dsihwotaji, zitti zilwekam derrigi, zitti breefmigi, tâ no zilweka firds arri nahk gan schâ, gan tâ. No pirma galla dohmatu, ka firds ne=effoht, kâ semme, kas ar uschneem un dadscheem apaugusi, bet kad to ween pareisi strahda un kohpj, tad paleek par jauku Deewa dahrsu, kas dauds jo labbus augtus nefs. Ka Tu no fawa Mikkelischa firds uschhaus un dadschus gribbi israweht, to no Zawas grahmatas sinnu, bet kad ar nelabbu sahli kweeschus arri warr israut, tad ar sinnu un prahtu jarauj. Es Zew tadeht par to pamahzischu un pa wiffam par

Pirmu darbu:

Kâ nelabbu sahli israuj no behrna firds.

Pee scha pirma darba luhdsams neaismirsi ne kad, ka Tu wairak ne=effi, kâ flikts eerohjis ween Deewa rohka. To jel no Deewa puffes netizzi, ka Tu wiffas leetas eespehji ar fawu paschu spehku, woi ar mannu pamahzischanu. Ne, sinnama leeta ta, ka naw ne kas, nei tas, kas dehsta, nei tas, kas aplaista, bet Deews weens weenigs ween, kas isdohschanu dohd. Tapehze nepeetikfi ar to, ka turrees pehze mannas pamahzischanas, bet Zew jaturrahs pee Deewa, to paschu peeluhdsoht no firds dibbina. Ka to darrisi, to zerreju un tadeht us Zew runnaschu

Par behrnu netikkumeem, kâ tee dseedinajami.

Pirmajs netikkums, par ko man jarunna, tas, ka ne ween Zaws Mikkelitis, bet gan drihs wiffi behrni, nemmahs fawâ galwâ. Gan drihs wiffi, kamehr wehl masi, brehze wiffâ galwâ, kad nedabbu, ko gribbejuschi, fpahrdohs un teh-wu un mahiti fitt, zittu reis tee teepahs, lai tehws, mahite woi zits kahds ko tee nu usdohmajuschi, teem to dohd, ko gribb, un fleegdami, brehkdami, to mett noht semme, kad zits zilweks teem to pasneeds; un atkal zittu reisi, kad ne=eet pehze winnu galwas, tee darra tihri tâ, kâ Zaws Mikkelitis darrijis. Tas nu man leeks preeks, ka Tu par schahdu netikkumu tik dikti baschijees. Zitti par to ne ko wifs nerehkina. Bet kad behrneem lauj tâ nemtees fawâ galwâ, tad pa gal-lam, ne ween ar wiffu kfristigu mihlestitibu un pasemmibu, bet ar wiffu meeru un

preeku arridsan. Newarr arri buht zittadi, jo behrns brehkdams un grassida-
mees wezzakeem gribb buht par pawehletaju, un kad tee behrnam padohdajs, tad
schis dohma, ka teem krihtoh no teefas tam klaufiht un kalpoht. Leelaks pa-
lizzis un pee zitteem laudim tizzis, tahds pats pawehletajs us sawu galwu stahw
ar makri, lai zitti tam klausa. Tahds zilweks dohma, ka winsch ween wisseem
par fungu, un kad zits tam neklausa, kad daschureis pa walti us ko usteepes,
tad firds tam saskreen tà, kà gribb moi puschu plihst no dusmahm. Bet kad
zitti atkal tam klausa, tad pateikdams tak par to teem nepateiz, jo tam tahs
dohmas ween, ka teem peenahzajs tam klaufiht. Zà nu ar laiku paleek par zil-
weku, kas wisseem par krustu ween.

Tapeh; nu gan jadohma us to, kà tahdu netikkumu tuhlin no eefahkta galla
peewarreht, un es Zew mahzischu, kà to warr peewarreht.

(Us preekschu wehl tahs zittas mahzibas.)

O.

Zf katris lai luhko us sawahm paschahm wainahm.

Preeksch kahdeem gaddeem Egiptes semmé notikke, ka kristiga draudse peh;
pabeigtas Deewam = kalposchanas sawà starpà farunnajajs pah; daschahm leetahm
un itt ihpaschi pah; tahm wainahm un grehkeem, ko winni pee zitteem zilwe-
keem noluhkojuschi. Wezzajs mahzitajs kluffu zeesdams winnu runnas noklau-
fijajs un melleja padohmu, kà draudsei scho nelabbu tikkumu, us zittu wai-
nahm ween luhkoht, warretu noraddinaht. Ohtrà swehtdeenà winsch peepildija
maifu ar smilcim, to zehle few us plezzeem un zittu weeglu kurwiti pee kruz-
tim peekahris, gahje us to weetu, kur draudse bija sapulzejusehs. Draudse, mah-
zitaju tà apkrautu redsedama, tohti brijnojahs un winnu waijaja, ko ar to nastu
gribboht darriht? Mahzitajs atbildeja: "Za smagga nastu us mugguru irr man-
ni grehki un to tadeht esmu us mugguru krahwis, ka es winnus labprahst ne
gribbu usskattih; tur pretti to kurwiti, kas nosihme zittu kauschu wainas un
grehkus, esmu tè preekschà kahris tadeht, ka man irr preeks tohs allasch apluh-
koht. Ihsteni un peh; Deewa taisnibas tà ne waijadsetu buht; bet man wai-
jadsetu mannas paschas wainas arween' few preeksch azzim turreht, ka es katra
brijdi warretu atgahdatees Deewu luhgt, lai mannas wainas un pah; kahpscha-
nas schehligi peedohd. Draudse, to dsirdejuse, wezzitim atbildeja: "Pa relsi tà,
tehws! schi mahziba ihsti derriga preeksch mums!" (Matt. 7, 5.) N. L.

(Pee 3otas un 4otas lappas peederr pawaddons no wessela bohgena, kur atroh-
dahs: I. Derrigas mahzibas pah; Jahsepa stahsteem, ima dalka. II. Tizziga wihra kri-
stigas dohmas. III. Dseefmas: 1) Deews irr wiffur klah. 2) Pateizibas dseefma. IV.
Zima un zetra jautaschana.)

Lihds 6. Dktober pee Nihges irr atnahkuschu 1326 fuggi un aisbraukuschu 1064.

Brihw drikkelt. No Widsemmes General-gubbernements pusses: Dr. C. E. Napiersty.